

Komentar in karta: 1/128

SLA V613 'zet'

Jožica Škofic

1. Gradivo

Za pomen 'hčerin mož', knj. *zèt* (ě), je najpogostejši in zemljepisno najbolj razširjen leksem *zet* (v T213, T264 in T261 ima oznako, da se uporablja redko, v T188 in T332, da je beseda nova, v T167 in T317 pa, da je iz knjižnega jezika). V osrednjeslovenskem prostoru se uporablja tudi leksem *ta mlad(i)*, pogosto kot dvojnica ob *zet* (v T010 s pojasnilom, da se tako reče nekomu, ki 'dobi tastovo/očetovo posestvo'). Drugi leksemi so zemljepisno bolj omejeni oz. se uporabljajo redkeje, npr. večbesedna poimenovanja *hčerin mož*, *od hčere mož* ter na stiku z nemškim jezikom *švigerson*. Za T007 in T009 je zapisano, da tam pojem le opišejo, a ni povedano, kako, za T006 in T011 pa je zapisano, da se tam uporablja nemška izposojenka, ki pa ni navedena.

2. Morfološka analiza

zet < **zēt-b* 'zet'

pristopni zet < **pri-stop-ŋn-ŋ-j-b zēt-b* ← **pri-stop-ŋn-ŋ* (← **pri-stop-i-ti* 'pristopiti') + **zēt-b* 'zet'

ta mlad(i) ← **t- mold-ŋ(-j-b)* ← **ta/*tŋ/*těl/*tę* 'ta' + **mold-ŋ* 'mlad'

pristopnik < **pri-stop-ŋn-ik-ŋ* ← **pri-stop-ŋn-ŋ* ← **pri-stop-i-ti* 'pristopiti'

pristopavec < **pri-stop-a-v/l-ŋc-ŋ* ← **pri-stop-a-ti* 'pristopati'

pristopljavec < **pri-stopl-a-v/l-ŋc-ŋ* ← **pri-stopl-a-ti* 'pristopati'

rejec < **rēd-ŋc-ŋ* 'rejec' ← **rēd-i-ti* 'rediti'

sinah < **syn-ax-ŋ* ← **syn-ŋ* 'sin'

hčerin mož < **dŋlēr-in-ŋ mōž-ŋ* ← **dŋlī*, rod. *dŋlēr-e* 'hči, hčere' + **mōž-ŋ* 'mož'

od hčere mož < **otŋ dŋlēr-e mōž-ŋ* ← **otŋ* 'od' + **dŋlī* + **mōž-ŋ*

novič < *(*novič*)-ŋ ← furl. *nuviz*, ben. it. *novizo*

Rezijansko *nu'vəč* 'ženin' (Steenwijk 1992: 289) z netrdonebnim č kaže na to, da beseda ni izpeljana z manjšalnim priponskim obrazilom psl. *-*it-ŋ*.

Možni razlagi izvora sta dve: beseda je domača (ESSJ 2: 228), in sicer gre za izglagolsko izpeljanko s priponskim obrazilom *-*i-č-ŋ* (**nov-i-č-ŋ* ← **nov-i-ti*); beseda je prevzeta iz romanskih jezikov (Skubic 1997: 133)

(**novič*)-ŋ ← furl. *nuviz*, ben. it. *novizo*). Verjetnejša se zdi druga razlaga.

švigerson < *(*švigarson*)-ŋ ← nem. *Schwiegersohn* 'zet'

švigersin < *(*šviger*)-*syn-ŋ* ← nem. *Schwieger(sonn)* 'zet' + **syn-ŋ* 'sin'

švogger < *(*švogər*)-ŋ ← nem. *Schwager* 'svak' z bav. nem. prehodom **a* > *o*

džinar < *(*žinar*)-ŋ ← furl. *zinar* 'zet'